

Sagen sattes til Forhandling.

Forslagsstilleren (Aksel Møller): Naar mit Parti har bestemt sig til gennem dette Forslag til Beslutning at fremkalde en Revision af Krigsforsikringslovene, har det ikke handlet ud fra noget Ønske om at faa en billig Lejlighed til at sige: hvad sagde vi? Jeg skal nemlig villigt indrømme, at en Gennemlæsning i Dag af Talerne fra dengang, da Krigsforsikringslovgivningen blev vedtaget her i Tinget, bekræfter, hvor ringe Spaadomsgaver Mennesket har. Selv har jeg absolut ikke haft større Held med mine Forudsigelser om Udviklingen paa hele dette Omraade end mine ærede Medordførere. Der behøver da heller ikke i Lovgivningsmagten som saadan saa lidt som i det enkelte Parti at være nogen Ængstelse for, hvad man kunde kalde et Prestigetab ved i Dag at tage disse Krigsforsikringslove op til et nøjere Eftersyn.

Forholdet er jo det, at da vi i 1939 gennemførte de første af disse Love, havde vi ikke og kunde vi ikke have nogen som helst paa Erfaring grundet Mening om, hvorledes vi burde gribe den Opgave an at sikre det økonomiske Grundlag for en Genopbygning af krigsødelagt Ejendom. Vi havde dengang Ansigtet vendt imod et kommende Uvejr, og vi maatte indstille os paa dets altødelæggende Virkning. Vi afviste derfor alle i dette Ting, at Staten paatog sig økonomiske Forpligtelser, hvis Omfang var ganske uoverskueligt. I Stedet henviste vi de i første Række interesserede, nemlig Ejerne af Landets Bygninger, til en tvangsmæssig Ordning, der byggede paa, hvad man dengang maatte anse for at være det højeste Udtryk for forsikringsmæssig organiseret Solidaritet.

Det er som bekendt en i almindelig Forsikringsvirksomhed anerkendt Grundsetning, at man fordeler Risikoen efter de forskellige Faremomenter og en Tarifs forskellige Klasser. Paa mit Partis Vegne udtalte jeg mig allerede i 1939 imod, at denne Tanke fra almindelig Forsikringsvirksomhed lod sig overføre til en Krigsforsikringslovgivning for Bygninger. Det laa jo dengang saaledes, at Landbruget vilde ikke bære Krigsrisiko fælles med Byerne, og Købstæderne vilde ikke have Solidaritet med Hovedstaden. Det var de Dages Udtryk for, hvorledes man ventede, en Krigsudvikling over Danmark med ødelæggende Virkninger vilde komme til at gaa. Derfor fik vi fire Forsikringsforbund inden for Krigsforsikringslovgivningen for Bygninger, og senere fik vi et femte Krigsforsikringsforbund, idet vi fra den øvrige Bygningsmasse udskilte de Byg-

ninger, som tjente Industri, Haandværk og Handel.

Men medens den almindelige Forsikringsvirksomheds Grundtanke bygger paa, at man har indvundet Erfaringer for, hvorledes et Skadesforløb kan tænkes at blive, og derfor deler de forsikrede Objekter, som jeg har antydnet, over Fareklasser gennem en Tarif, maa vi jo nu indrømme, at vor Opfattelse af, hvor Risikoen laa, altsaa vor Inddeling af Krigsrisikoen mellem forskellige Bygningsklasser og Grupper, byggede paa ganske løse og i Virkeligheden fuldstændig fejlslagne Formodninger om Krigsudviklingen. Derfor er de Principper, som vi altsaa dengang vilde overføre fra almindelig Forsikringsvirksomhed til ogsaa at gælde Krigsforsikringen, kommet til at spille os et Puds, og vi bliver næppe ringere af at indrømme i Dag, at saadan er det.

Det er nemlig for det første et Spørgsmaal, om det Synspunkt paa Risikoens Forskellighed, som er anlagt i Krigsforsikringslovgivningen, overhovedet lader sig motivere, naar det drejer sig om Krigsskade. For i Stedet for at se Faren som en Fællesfare, saa vi den som den enkelte Borgers Risiko; i Stedet for at forstaa, at et Luftangreb paa vor Hovedstad eller en af vore Byer eller en blodig Fremrykning af kæmpende Hære gennem vore Landsbyer var et Angreb paa Danmarks Frihed og Suverænitet, lovgav vi dengang, som om det drejede sig om et Angreb paa Husejer Hansens Hus i Skindergade eller Gaardejer Sørensens Ejendom i Stenlille.

Paa samme Maade var de hemningsløse Schalburgbanditters Sprængning af blomstrende Virksomheder eller af Hovedgade efter Hovedgade i vore Provinsbyer jo ikke et Forsøg paa en økonomisk Ruin af „Kolding Folkeblad“ eller „Frederikshavn Avis“ eller A/S Adolf Holst, eller hvad de hedder, alle de forskelligartede Virksomheder, der blev saa haardt ramt af Schalburgtage. Men det var alene et Forsøg paa gennem Terror at knække vort samlede Folks Modstandskraft. Derfor kan jeg ikke lade være med her at sige, at det forekommer mig urimeligt at fastholde en Lovgivning som den, vi dengang vedtog, og urimeligt ogsaa, for at tage det Skridt yderligere i min Betragtning allerede nu, at lade Ofrene for Luftangrebene paa Bornholm, Aarhus, København, Frederiksberg og Odense være alene om at bære en væsentlig Del af Tabene. Det er, ligesom vi dermed vil undertrykke den Sandhed, lukke Øjnene for den Kendsgerning, at det var i Fællesskabets Interesse, disse Ulykker blev forvoldt.

Jeg er altsaa naaet til det Resultat, at